

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום ראשון - ז' אדר (שמות כז, ב)

(כ) וְאֵתָהּ תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לַמָּאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:

רש"י: 'ואתה תצווה'. זך - בלי שמרים, כמו ששנינו במנחות (פ א) "מגרגרו בראש הזית וכו'": כתית - הזיתים היה כותש במכתשת, ואינו טוחנן בריחים, כדי שלא יהו בו שמרים, ואחר שהוציא טפה ראשונה מכניסן לריחים וטוחנן, והשמן השני פסול למנורה וכשר למנחות, שנאמר כתית למאור, ולא כתית למנחות:

להעלות נר תמיד - מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה:

תמיד - כל לילה ולילה קרוי תמיד, כמו שאתה אומר (במדבר כז ו) "עולת תמיד", ואינה אלא מיום ליום. וכן במנחת חבתין נאמר (ויקרא ו יג) "תמיד", ואינה אלא מחציתה בבקר ומחציתה בערב. אבל תמיד האמור בלחם הפנים משבת לשבת הוא:

תנחומא (תצווה, ו)

אמר הקב"ה למשה מלך עשיתך, מה מלך - עמו עושין גזרתו, אף אתה גוזר עליהן והן עושין.

ויק"ר (פל"א, ד)

רב נחמן אמר: מלך זה משה, דכתיב "ויהי בישורון מלך", אמר הקב"ה למשה: אני מיניתך מלך על ישראל, ודרכו של מלך להיות גוזר ואחרים מקיימין, כך תהא גוזר וישראל מקיימין.

..... הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הצעה: בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום שני - ח' אדר (שמות כה, יז)

(יז) וּמְלֵאתָ בּוֹ מְלֵאתָ אֶבֶן אַרְבַּעַת טוּרִים אֶבֶן טוּר אֶדָם פְּטָדָה וּבְרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד:
 רש"י ■ (יז) ומלאת בו. על שם שהאבנים ממלאות גמות המשבצות המתקנות להן, קורא אותן בלשון מלאים:

(יח) וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סִפִּיר וַיְהִלֵּם: (יט) וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לָשֵׁם שָׁבוּ וְאַחֲלָמָה: (כ) וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תְרֻשִׁישׁ וְשֵׁהָם וַיִּשְׁפֶּה מִשְׁבָּצִים זֶהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאָתָם:

רש"י ■ (כ) משבצים זהב. יהיו הטורים במלואתם, מקפים משבצות זהב בעומק שעור שיתמלא בעובי האבן, זהו לשון במלואתם, כשיעור מלוי עביין של אבנים יהיה עומק המשבצות לא פחות ולא יותר:

(כא) וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶינָה עַל שְׁמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה עַל שְׁמַתָּם פְּתוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל שְׁמוֹ תִּהְיֶינָה לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שָׁבֹט:

רש"י ■ (כא) איש על שמו. כסדר תולדותם סדר האבנים, אודם לראובן, פטדה לשמעון, וכן כולם:

במדב"ר פ"ב, ז

גד שבו, וצבע מפה שלו לא לבן ולא שחור אלא מעורב שחור ולבן ומצויר עליו מחנה על שם (בראשית מט, יט): "גד גדוד יגודנו".

נפתלי אחלמה, וצבע מפה שלו דומה לין צלול שאין אדמותו עזה ומצויר עליו אילה על שם (בראשית מט, כא): "נפתלי אילה שלחה".

אשר תרשיש, וצבע מפה שלו דומה לאבן יקרה שמתקשטות בו הנשים, ומצויר עליו אילן זית על שם (בראשית מט, כ): "מאשר שמנה לחמו".

יוסף שוהם, וצבע מפה שלו שחור עד מאוד ומצויר לשני נשיאים אפרים ומנשה, מצרים, על שם שהיו תולדותם במצרים. ועל מפה של אפרים היה מצויר שור על שם (דברים לג, ז): "בכור שורו", זה יהושע שהיה משבט אפרים, ועל מפה שבט מנשה היה מצויר ראם על שם (דברים לג, ז): "וקרני ראם קרניו", על שם גדעון בן יואש שהיה משבט מנשה.

בנימין ישפה, וצבע מפה שלו דומה לכל הצבעים לשנים עשר הצבעים ומצויר עליו זאב על שם (בראשית מט, כז): "בנימין זאב יטרף", לכך נאמר "באותות" שסימנין היו להם לכל נשיא ונשיא.

סימנין היו לכל נשיא ונשיא מפה וצבע על כל מפה ומפה כצבע של אבנים טובות שהיו על לבו של אהרן, מהם למדה המלכות להיות עושין מפה וצבע לכל מפה ומפה. כל שבט ושבט נשיא שלו צבע מפה שלו דומה לצבע של אבנו.

ראובן אבנו אודם, ומפה שלו צבוע אדום ומצויר עליו דודאים.

שמעון פטדה, ומפה שלו צבוע ירוק ומצויר עליו שכם.

לוי ברקת, ומפה שלו צבוע שליש לבן ושליש שחור ושליש אדום ומצויר עליו אורים ותומים.

יהודה נופך, וצבע מפה שלו דמותו כמין שמים ומצויר עליו אריה.

יששכר ספיר, ומפה שלו צבוע שחור דומה לכחול ומצויר עליו שמש וירח על שם (דברי הימים א יב, ג): "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים".

זבולון יהלום, וצבע מפה שלו לבנה ומצויר עליו ספינה על שם (בראשית מט, ג): "זבולן לחוף ימים ישכון".

דן לשם, וצבע מפה שלו דומה לספיר ומצויר עליו נחש על שם (בראשית מט, ז): "יהי דן נחש".

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום שלישי - ט' אדר (שמות כה, לח)

וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֹן וְנִשָּׂא אֶהְרֹן אֶת עֹן הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדְּשׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מִתְנַת קֹדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לְפָנַי ה':

רש"י ■ ונשא אהרן. לשון סליחה, ואף על פי כן אינו זו ממשמעו, אהרן נושא את המשא של עון, נמצא מסלק העון מן הקדשים: את עון הקדשים. לרצות על הדם ועל החלב שקרבו בטומאה, כמו ששינינו (פסחים טז א) אי זה עון הוא נושא, אם עון פגול, הרי כבר נאמר (ויקרא יט ז) "לא ירצה", ואם עון נותר, הרי נאמר (ויקרא יז יח) "לא יחשב", ואין לומר שיכפר על עון הכהן שהקריב טמא, שהרי עון הקדשים נאמר, ולא עון המקריבים, הא אינו מרצה אלא להכשיר הקרבן: והיה על מצחו תמיד. אי אפשר לומר שיהא על מצחו תמיד, שהרי אינו עליו אלא בשעת העבודה, אלא תמיד לרצות להם, אפלו אינו על מצחו, שלא היה כהן גדול עובד באותה שעה. ולדברי האומר (יומא ז ב) עודהו על מצחו מכפר ומרצה, ואם לאו אינו מרצה, נדרש על מצחו תמיד, מלמד שמשמש בו בעודו על מצחו, שלא יסיח דעתו ממנו:

מנחות ל"ו

<p>מציץ; ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה "והיה על מצחו תמיד" – שלא יסיח דעתו ממנו, תפילין שיש בהן אזכרות הרבה – על אחת כמה וכמה!</p>	<p>והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'. אמר רבה בר רב הונא: חייב אדם למשמש בתפילין כל שעה, קל וחומר</p>
--	---

..... הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי הת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום רביעי - י' אדר (שמות כט, א)

וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֶתְכֶם לְכַהֵן לִי לְקַח פֶּר אֶחָד בֶּן בְּקָר וְאֵילָם שְׁנַיִם תְּמִימִים:

רש"י ■ לקח. כמו קח, ושתי גזרות הן, אחת של קיחה, ואחת של לקיחה, ולהן פתרון אחד: פר אחד. לכפר על מעשה העגל שהוא פר: "ועשית את הקרשים".

מדרש הגדול

מקוים ל"זה", שנאמר: "ואמר ביום ההוא הנה אלוקינו זה" (ישעיה כה, ט), ואינו נפרע מאדום אלא ב"זה", שנאמר: "מי זה בא מאדום" (שם סג, א).

ישראל נכנסין ב"זה", שנאמר: "ובמקום הזה אתן שלום" (חגי ב, ט), והמזבח לא נתקדש אלא ב"זה", שנאמר: "וזה אשר תעשה על המזבח" (להלן, לה), אהרון ובניו לא נתקדשו אלא ב"זה", שנאמר: "וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם".

"וזה הדבר אשר תעשה להם" הקב"ה נקרא "זה א-לי ואנוהו" (שמות טו, ב), משה נקרא "כי זה משה האיש" (שם לב, א), וישראל אומרים שירה ב"זה", שנאמר: "זה א-לי ואנוהו", וקיבלו את התורה ב"זה", שנאמר: "מזה ומזה הם כתובים" (שם, טו), ולא עשו עגל אלא ב"זה", שנאמר: "ויצא העגל הזה" (שם, כד).

ירד משה מן הרקיע ב"זה", שנאמר: "קום רד מהר מזה" (דברים ט, יב), ולא נתכפר לישראל אלא ב"זה", שנאמר: "זה יתנו" (שמות ל, ג), ולא נתכפר לאהרן אלא ב"זה", שנאמר: "זה קרבן אהרון ובניו" (ויקרא ו, ג), וישראל

..... הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הצעה יבקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום חמישי - י"א אדר (שמות כט, לו)

וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכֹּפְרִים וְחַטָּאת עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרֶךָ עָלְיוֹ וּמִשַּׁחַת אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ:

רש"י ■ על הכפרים. בשביל הכפורים, לכפר על המזבח מכל זרות ותיעוב. ולפי שנאמר (פסוק לה) "שבעת ימים תמלא ידם", אין לי אלא דבר הבא בשבילם, כגון האילים והלחם, אבל הבא בשביל המזבח, כגון פר שהוא לחטוי המזבח, לא שמענו, לכך הוצרך מקרא זה. ומדרש תורת כהנים אומר כפורת המזבח הוצרך, שמא התנדב איש דבר גזל במלאכת המשכן והמזבח: וחטאת. ותדכי, לשון מתנת דמים הנתונים באצבע קרוי חטוי: ומשחת אתו. בשמן המשחה וכל המשיחות כמין כ"י יונית:

מדרש הגדול

– "ופר חטאת תעשה ליום על הכיפורים" וכשם שהקריב משה מלואים למשכן במדבר, כך הקריב שלמה מלואים בחנוכת הבית, וכן הקריבו בני הגולה לחנוכת המזבח, וכן לעתיד לבוא – כמו שמפורש על ידי יחזקאל. על האמור בפרשה זו ובפרשת קרבנות נשיאים, הכל מילואים הן ואינן נוהגין לדורות,

..... הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:
הצעה: בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

יום שישי - י"ב אדר (שמות כט, לה-לט, מב)

(לה) וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד:

(לט) אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין

הָעֲרָבִים:

(מב) עֲלֵת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֶהַל מוֹעֵד לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר אֹמֵר לָכֶם

שְׁמָה לְדַבֵּר אֵלַיךְ שָׁם:

רש"י ■ (מב) תמיד. מיום אל יום, ולא יפסיק יום בינתיים: אשר אועד לכם. כשאקבע מועד לדבר אליך שם אקבענו לבא. ויש מרבותינו למדים מכאן, שמעל מזבח הנחשת היה הקדוש ברוך הוא מדבר עם משה משהוקם המשכן, ויש אומרים מעל הכפורת, כמו שנאמר (שמות כה כב) "ודברתי אתך מעל הכפורת", ו"אשר אועד לכם" האמור כאן אינו אמור על המזבח, אלא על אהל מועד הנזכר במקרא:

דברים זוטא

"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד".

כך אמר הקב"ה לישראל: לשעבר הייתם מקריבין לי שתי פעמים ביום. "את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים", וגלוי וידוע לפני שבית המקדש עתיד ליחרב, ומכאן ואילך אי אתם יכולין להקריב קרבנות, אלא מבקש אני תמורתן של קרבנות - 'שמע ישראל' בבוקר 'שמע ישראל' בערב - ועולה לפני יותר מכל הקרבנות.

למה קורין שמע בבוקר ובערב? . . משל לחכם אחד שהיה לו בן, והיה מעלה לו שתי סעודות בכל יום, אחת בבוקר ואחת בערב. אחר ימין ראה החכם את בנו שהעני, ולא היה יכול לעשות כשם שהיה למוד, קרא לו אביו ואמר לו: בני, יודע אני שאין בך כח לאופן שתי סעודות שהיית מביא לי, איני מבקש ממך אלא שתהא שומע אותי דורש בבית הכנסת ב' פעמים ביום, והוא ערב לי כאופן שתי סעודות שהיית מעלה לי.

הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הצעה בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי הת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פירושי חז"ל על פרשת תצווה

שבת קודש פרשת תצווה - י"ג אדר (שמות כז, יח)

וְעֲשִׂיתָ מִזְבַּח מִקְטָר קִטְרֵת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ:

רש"י ■ מקטר קטרת. להעלות עליו קיטור עשן סמים:

תנחומא, תצווה יד

"ועשית מזבח מקטר קטורת"

ואם תאמר יש לפני אכילה ושתייה? – "האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה, אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה, כי לי כל חיתו יער" (תהילים ג, י), אלא מכל קרבנותיהם איני רוצה אלא הריח, וכאילו אכלתי ושתיתי, שנאמר (במדבר כז, ב): "את קרבני לחמי לאישי ריח ניחוחי תשמרו".

תדע לך, שמזבח העולה שהיה לקרבנות היה נתון בחוץ, ומזבח הקטורת שהיה לריח – נתון בפנים. לפיכך נאמר למשה: "ועשית מזבח מקטר קטורת".

מה עסקו של מזבח הקטורת? – כיון שעשו אותו מעשה, ביקש הקב"ה לכלותו ועמד משה וביקש עליהן רחמים, כמה שנאמר (שמות לב, יא): "ויחל משה את פני ה'", ונחבט בקרקע עד שנתרצה לו הקב"ה, שנאמר (שם, ט): "וינחם ה' על הרעה".

אמר משה: רבנו-של-עולם, הרי כבר נתרצית, מי מודיע לבאי עולם שאתה נתרצית לישראל?

אמר לו: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (לעיל כה, ח), ויהיו מקריבין לי קרבנות בתוכו, ואני אקבל מהם.

הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הצעה-בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת), ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד